

Sygn. akt III AUa 115/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Beata Górską (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2013 r. w Szczecinie

sprawy R. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 listopada 2012 r. sygn. akt VII U 1408/12

oddala apelację.

SSO del. Beata Górską SSA Urszula Iwanowska SSA Jolanta Hawryszko

Sygn. akt III AUa 115/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2012r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie R. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 21 lutego 2012 r. odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 21 lutego 2012 roku odmówiono R. P. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu wskazano, iż pomimo stwierdzenia u wnioskodawcy całkowitej niezdolności do pracy w okresie od 10 kwietnia 2011 roku do 30 września 2012 roku, nie spełnia on wszystkich warunków koniecznych do przyznania prawa do renty, albowiem w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem powstania owej niezdolności tj. od 10 kwietnia 2001 roku do 9 kwietnia 2011 roku, jak również w dziesięcioleciu poprzedzającym datę zgłoszenia wniosku o rentę, czyli w okresie od 28 lipca 2001 roku do 27 lipca 2011 roku udowodnił jedynie 10

miesiący i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych zamiast 5 lat wymaganych ustawą. Nadto ubezpieczenie R. P. ustalo z dniem 14 czerwca 2002 roku, a ustalona niezdolność do pracy istnieje od 10 kwietnia 2011 roku - nie powstała zatem w czasie ubezpieczenia, ani w ciągu 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia.

R. P. odwołał się od ww. decyzji. Podniósł, że nie rozumie dlaczego odmówiono mu wnioskowanego świadczenia, skoro organ rentowy uznał go za osobę całkowicie niezdolną do pracy. Zakwestionował również okresowy charakter owej niezdolności. Odwołujący nadmienił przy tym, że status osoby bezrobotnej utracił z dniem 14 lipca 2011 roku.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odwołania pozwany podtrzymał w całości argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

R. P. urodził się (...) roku. Jest z zawodu technikiem budowlanym, pracował jako marynarz.

Wnioskodawca był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w S. jako osoba bezrobotna z prawem do zasiłku w okresie od 15 grudnia 2001 roku do 14 czerwca 2002 roku. Następnie zarejestrowano go jako bezrobotnego bez prawa do zasiłku: od 21 marca 2003 roku do 13 listopada 2007 roku, od 13 maja 2008 roku do 19 sierpnia 2009 roku, od 11 grudnia 2009 roku do 27 października 2010 roku oraz od 8 lutego 2011 roku do 13 lipca 2011 roku.

W dniu 28 lipca 2011 roku R. P. złożył do organu rentowego wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Orzeczeniem z dnia 13 września 2011 roku Lekarz Orzecznik ZUS stwierdził, że R. P. jest częściowo niezdolny do pracy od kwietnia 2011 roku do 30 września 2012 roku. Komisja Lekarska ZUS nie zgodziła się z ww. orzeczeniem wskazując, iż wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy do 30 września 2012 roku, a niezdolność powstała w dniu 10 kwietnia 2011 roku.

Aktualnie u odwołującego rozpoznaje się:

- rozedmę płuc,
- przewlekłą obturacyjną chorobę płuc,
- astmę oskrzelową,
- przewlekły nieżyt nosa i spojówek,
- podejrzenie alergii.

Wnioskodawca jest trwale, całkowicie niezdolny do pracy od dnia złożenia wniosku tzn. od 28 lipca 2011 roku. Przyczyną tej niezdolności jest znaczna rozedma miąższu płucnego z istnieniem dużych pęcherzy rozedmowych, ze znacznymi zaburzeniami wentylacji płuc w badaniu spirometrycznym.

Ubezpieczony udowodnił ogółem 24 lata, 11 miesięcy i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych, w tym zarówno w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku o rentę jak i w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy udowodnił ogółem 10 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Odwołanie R. P. Sąd Okręgowy uznał za nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy przywołał treść art. 57 ust. 1, art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2009 Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz definicję niezdolności do pracy zawartą w art. 12 wskazanej wyżej ustawy uznał, że w myśl cytowanych przepisów, nabycie uprawnień rentowych uzależnione jest od kumulatywnego spełnienia przez ubezpieczonego trzech przesłanek, a mianowicie:

1. istnienia niezdolności do pracy, zdefiniowanej w art. 12 ustawy,
2. legitymowania się wymaganym stażem składkowym i nieskładkowym, określonym w art. 6 i 7, a zróżnicowanym w zależności od wieku, w jakim powstała niezdolność do pracy i wynoszącym w przypadku osób powyżej 30 roku życia – 5 lat na przestrzeni ostatniego dziesięciolecia poprzedzającego wystąpienie z wnioskiem o przyznanie świadczenia lub zaistnieniem owej niezdolności,
3. powstania niezdolności do pracy w okresach składkowych i nieskładkowych wymienionych w art. 57 ust. 1 pkt 3 lub w ciągu osiemnastu miesięcy od ich zakończenia.

Wskazał również, że w przypadku osób całkowicie niezdolnych do pracy możliwe jest zastosowanie wyjątku, który umożliwia przyznanie prawa do renty mimo niespełnienia warunku wymienionego w ww. punkcie 2 i 3 o ile został udowodniony okres ubezpieczenia wskazany kolejno w art. 57 ust. 2 oraz art. 58 ust. 4 omawianej ustawy.

W rozpoznawanej sprawie bezspornym w ocenie Sądu I instancji pozostawało, że odwołujący udowodnił ogółem 24 lata, 11 miesięcy i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych. Z tych względów niemożliwym było zastosowanie regulacji szczególnej, o której mowa w art. 57 ust. 2 i 58 ust. 4 ustawy. Organ rentowy nie kwestionował tego, iż ubezpieczony jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. W tej sytuacji zdaniem Sądu Okręgowego należało zbadać datę ustalenia tej niezdolności. Przyjęcie bowiem, że owa niezdolność powstała znacznie wcześniej niż przed dniem przyjętym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, mogłoby hipotetycznie skutkować uznaniem, że w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed dniem powstania niezdolności do pracy skarżący udowodnił wymagany ustawą okres ubezpieczenia, a niezdolność powstała w okresie wymienionym w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy.

W celu ustalenia tej okoliczności, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu schorzeń, na które cierpi wnioskodawca tj. pulmonologii.

Odnosząc się do wyniku badania pulmonologicznego wskazał, iż rozpoznano w nim rozedmę płuc, przewlekłą obturacyjną chorobę płuc, astmę oskrzelową, przewlekły nieżyt nosa i spojówek i podejrzenie alergii. W opinii biegłego przyczyną trwałej i całkowitej niezdolności do pracy badanego jest znaczna rozedma miąższu płucnego z istnieniem dużych pęcherzy rozedmowych, ze znacznymi zaburzeniami wentylacji płuc w badaniu spirometrycznym. Biegły w opinii uzupełniającej wskazał, że niezdolność istnieje „od dnia złożenia wniosku tzn. 26.07.11 r.”. W tym miejscu Sąd Okręgowy wyjaśnił, iż z pewnością biegły popełnił omyłkę pisarską podając dzień 26 lipca 2011 roku, ponieważ ubezpieczony wniosek o prawo do renty złożył 28 lipca 2011 roku. Tym samym za początek powstania niezdolności Sąd przyjął dzień 28 lipca 2011 roku (w realiach niniejszej sprawy przyjęcie daty 26 lipca 2011 roku i tak nie wpłynęłoby na końcowy wynik postępowania).

Sąd Okręgowy zważył, iż opinia biegłego wydana została, po szczegółowej analizie dokumentacji medycznej oraz przeprowadzonym badaniu, przez biegłego posiadającego wieloletnie doświadczenie zawodowe specjalistę, cieszącego się dużym autorytetem. Jest ona spójna, i logiczna, a wnioski z niej płynące przekonywująco uzasadnione. W tym stanie rzeczy Sąd uznał ją za pełnowartościowy materiał dowodowy i na jej podstawie dokonał ustaleń faktycznych w sprawie. Co więcej sam ubezpieczony, mimo nałożonego na niego rygoru – przyjęcie, iż strona nie wnosi uwag - nie złożył do opinii żadnych zastrzeżeń.

Dodatkowo wyjaśnił, iż okresu w którym ubezpieczony posiadał status osoby bezrobotnej bez prawa do zasiłki nie można uwzględnić do okresów składkowych albo nieskładkowych zaliczanych przy ustalaniu prawa do renty, ponieważ tego rodzaju okres nie został przez ustawodawcę wymieniony ani w art. 6, ani w art. 7 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 5 tej ustawy).

Zdaniem Sądu I instancji, przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy dopiero od 28 lipca 2011 roku. Tym samym zaskarżona decyzja jest prawidłowa. Nawet przyjęcie za organem rentowym, iż niezdolność ta istnieje wcześniej tj. od 10 kwietnia 2011 roku byłoby niewystarczające do zmiany zaskarżonej decyzji. Wnioskodawca nie legitymuje się bowiem, ani w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem

powstania niezdolności do pracy, ani tym bardziej w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku o rentę wymagany ustawą pięcioletnim okresem ubezpieczenia. Tym samym niweczy to prawo ubezpieczonego do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd Okręgowy stanowczo podkreślił, iż zarówno z samej treści art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jak i z aktualnego orzecznictwa wynika, że wszystkie przesłanki wymienione w przywołanym przepisie muszą zostać spełnione łącznie, aby ubezpieczony mógł uzyskać prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy (tak Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 25 listopada 2005 roku, III AUa 1703/04). Renta z tytułu niezdolności do pracy nie jest bowiem świadczeniem socjalnym, przysługującym każdej osobie o całkowitej, czy częściowej niezdolności do pracy, ale jest świadczeniem związanym z posiadaniem wymaganego okresu zatrudnienia (w przypadku wnioskodawcy 5 lat ubezpieczenia w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy względnie w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem złożenia wniosku) oraz powstaniem niezdolności do pracy w okresie o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 września 2000 r., III AUa 1405/99).

Powyższe ustalenia skutkowały koniecznością odmowy przyznania R. P. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Z wyrokiem tym nie zgodził się ubezpieczony R. P.. Wyrok zaskarżył w całości i zarzucił mu błąd w ustaleniach stanu faktycznego polegający na błędnym ustaleniu okresów składkowych uprawniających go do uzyskania świadczenia rentowego. Wniósł o zmianę wyroku i przyznanie mu świadczenia ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie go do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

W uzasadnieniu podniósł, że nie rozumie, dlaczego organ rentowy nie uwzględnił mu świadectwa pracy wystawionego w 23 lipca 1973r., mimo, że nie kwestionował tego przy ustalaniu kapitału początkowego. Podał również, że nie wie, dlaczego organ rentowy nie udostępnił Komisją Lekarskim jego zwolnień lekarskich z 2011r. Podał również, że po 100 dniach zwolnienia lekarskiego został pozbawiony ubezpieczenia i uzyskał status osoby bezrobotnej.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o jej oddalenie. W uzasadnieniu podano, że organ rentowy nie kwestionuje całkowitej niezdolności do pracy, a przyczyną odmowy przyznania świadczenia jest nieposiadanie przez ubezpieczonego 5 letniego okresu ubezpieczenia w dziesięcioleciu poprzedzającym datę powstania niezdolności do pracy lub datę złożenia wniosku o rentę.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się nieuzasadniona i z tego powodu nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny nie dopatrył się wadliwości postępowania przed Sądem I instancji. Poczynione przez ten Sąd ustalenia faktyczne są prawidłowe i kompletne, a wyprowadzone z nich wnioski nie budzą zastrzeżeń. Sąd Okręgowy właściwie zebrał i rozważył wszystkie dowody, a oceniając je nie naruszył granic ich swobodnej oceny określonych przepisem art. 233 k.p.c. Nadto, stwierdzić należy, że do ustalonego stanu faktycznego zastosował właściwe przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 39, poz. 353 ze zmianami) – zwanej w dalszej części rozważań ustawą o emeryturach i rentach.

Prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne oraz należyte umotywowaną ocenę prawną sporu Sąd Apelacyjny w całości aprobuje przyjmując je za własne oraz w pełni dzieląc wywody zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z tego też względu Sąd Apelacyjny nie dostrzega potrzeby ponownego szczegółowego przytaczania zawartych w nim argumentów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 roku, sygn. II UKN 61/97, OSNAP 1998/3/104 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 grudnia 1999 roku, sygn. I PKN 402/99, OSNAP 2001/8/272).

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostawało, iż ubezpieczony, wnoszący o przyznanie renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy ustalonej na okres do dnia 30 września 2012 roku, nie posiadał okresu składkowego i

nieskładkowego wynoszącego co najmniej 5 lat przypadającego w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (art. 58 ust. 1 pkt. 5 ustawy o emeryturach i rentach). Nie budził również wątpliwości fakt, że legitymuje się on ogólnym stażem ubezpieczeniowym w łącznym wymiarze 24 lata, 8 miesięcy i 19 dni okresów składkowych i 2 miesiące i 12 dni nieskładkowych.

Reasumując stwierdzić należy, że ubezpieczony pomimo rozpoznanych schorzeń i niezdolności do pracy nie spełnia wymogów nabycia prawa do świadczenia z uwagi na brak 5 letniego okresu składkowego i nieskładkowego w ciągu ostatniego 10-lecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę (27 lipiec 2011 rok) lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (10 kwietnia 2011 rok). Ponadto R. P. nie stał się niezdolnym do pracy w okresie ubezpieczenia albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od jego ustania. W ciągu ostatniego 10 – lecia przed dniem powstania całkowitej niezdolności do pracy tj. od 10.04.2001r. do 9.04.2011r., jak również w 10 – leciu przypadającym przed dniem złożenia wniosku o rentę tj. od 29.07.2001r. do 28.07.2011r. ubezpieczony udowodnił 10 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Mając zatem na uwadze przedstawioną argumentację Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

SSO del. Beata Górka SSA Urszula Iwanowska SSA Jolanta Hawryszko